

v glavnem že sprijaznili s tem, da se bodo morali to pot vrhu odpovedati: Everest jim je pokazal zobe že v Ameriški smeri, od tega pa so si nekateri komajda opomogli in niso prav visoko prišli niti po normalni smeri.

»Prav lahko se uživim v razpoloženje Mazzolenija in Kara,« nam je pripovedoval Andrej Štremfelj. »Zato sem ju vprašal, če bi želela še enkrat poskusiti. Odgovorila sta pritrdilno: dva dni naj bi počivala v bazi in če bi bilo takrat primerno vreme, bi odšla proti vrhu, sicer pa bi se sprijaznila s tem, da jima je zaradi vremena pot proti vrhu pač zaprta. Izračunali smo, kdaj naj bi se ta čas iztekel in za takrat naročili nosače in jake iz doline. Vendar je bil veter vseskozi orkanski. Dogovorili smo se tudi takole: če bi se pokazalo, da bo na pobočjih Lotseja manj pihalo, bi šla Mazzoleni in Karo na ta vrh, ki je vendarle za kakšnih tristo metrov nižji od Everestovega, dovoljenje za vzpon na Lotse pa je odprava takointako imela. Vendar niti s tem ni bilo nič, ker je bil veter premočan.«

Čeprav je bilo prvotno v načrtu, da bo

Andrej Štremfelj poskusil »v enem zamahu« priti na vrh Everesta in Lotseja, se je tej zamisli odpovedal, ko se je vračal z vrha Everesta: prečenje Everest — Lotse je bilo tiste dni zaradi slabega vremena nemogoče, samo na Lotse pa ga iz baznega tabora sploh ni mikalo iti, ker osem-tisočakov, kot je dejal, ne zbira.

Dne 15. oktobra so iz baznega tabora odšli prvi člani odprave, dan pozneje zadnji, še dan pozneje pa so bazo popolnoma pospravili Šerpe. Dne 19. oktobra so bili v vasi Lukla, kjer bi morali več dni čakati na terensko letalo, ki bi jih odpeljalo v Katmandu, pa so nekaterim tam plačali tolikšno podkupnino, da so leteli že od 20. oktobra dalje in zadnji prišli v Katmandu 23. oktobra — tam pa so morali plačati še normalno ceno za vzpon po normalni smeri na Everest, čeprav so imeli plačan vrh po Ameriški smeri in poleg tega še več kot polovico normalne smeri, ki je enaka za Everest in Lotse.

To je bila izguba, dobiček pa je bil, da so že čez nekaj dni dobili v letalu prostor za polet v domovino.

IŠČEMO NAJPRIJETNEJŠE PLANINSKO DOMOVANJE

NA PREHODAVCIH JE NAJLEPŠE

Najprijetnejše letošnje planinsko domovanje v visokogorju je bila Zasavska koča na Prehodavcih, ki jo upravlja PD Rače, na drugo mesto se je po številu glasov uvrstil v tej kategoriji Triglavski dom na Kredarici, ki ga upravlja PD Ljubljana Matica, na tretje mesto pa Češka koča na Ravneh, ki je last PD Jezersko.

Med sredogorskimi postojankami je bil letos najprijetnejše planinsko domovanje Poštarski dom na Vršiču, katerega lastnik je PD PTT Ljubljana, na drugo mesto se je v tej kategoriji uvrstila Mozirska koča na Golteh, ki jo upravlja PD Mozirje, na tretje pa Dom na Menini planini, čigar lastnik je PD Gornji grad.

Med lahko dostopnimi postojankami je letos na prvem mestu Dom planincev v Logarski dolini, ki ga upravlja PD Celje, na drugem mestu Tičarjev dom na Vršiču, čigar lastnik je PD Jesenice, na tretjem mestu pa Planinska koča Vrh nad Rovtami, katere lastnik je PD Logatec.

Omeniti velja, da sta se med visokogorskimi postojankami tik za prvimi tremi uvrstila Planinski dom pri Krnskih jezerih, ki ga upravlja PD Nova Gorica, in Koča na Planini pri jezeru, ki je last PD Integral.

V vodstvu Planinske zveze Slovenije so se dogovorili, da bodo lastnikom in oskrbnikom najbolj priljubljenih in najbolj go-

Zasavska koča na Prehodavcih (2071 m — perorisba Antona Rojca)

stoljubnih koč v vseh treh kategorijah podelili priznanja na enem od sprejemov, na katerem bodo podelili še druga priznanja za planinske dosežke v letošnjem letu.

DVE KATEGORIJI ODGOVOROV

Pobudo za akcijo »Iščemo najprijetnejše planinsko domovanje« je v začetku letošnjega leta dalo predsedstvo PZS, upravni odbor PZS pa je pobudo vključil v operativni program dela za letošnje leto. Namen akcije je bil, da bi obiskovalci dobili priložnost oceniti svoje počutje v planinskih postojankah in da bi osebje koč, v kateri se je največ planincev najbolje počutilo, dobilo po koncu poletne sezone javno priznanje.

Akcijo je letos spremljal Nedeljski dnevnik, ki je poleti o njej objavil 12 prispevkov. Žal na vrhuncu sezone trikrat ni bil objavljen kupon za glasovanje; tako je za planinske postojanke glasovalo (samo) 678 planincev, v PZS pa ocenjujejo, da bi jih lahko vsaj še 400, če bi časnik akcijo redno spremljal. Akcija se je sicer začela 1. julija in končala 23. septembra.

Komisija, ki je pregledovala prispеле glasovnice, je za posamezno postojanko upoštevala samo največ dva kupona istega glasovalca. Seveda so bile ocene zelo subjektivne, saj je vtis prijetnega počutja, ki ga je PZS želela zvedeti, na poslednje vendarle rezultat osebnih vtisov posameznika. Značilno (in hkrati pohvalno) pa je, da so bili prispeli glasovi razdeljeni kar med 98 postojankami, kar bi lahko pomenilo, da so se planinci v planinskih kočah še kar prijetno počutili. Glede na razmerje med celotnim številom oddanih glasovnic in številom planinskih koč, za katere so planinci glasovali, ni presenetljivo, da so po ocenah obiskovalcev celo najprijaznejše kočice dobile le nekaj več kot po 30 glasov.

Analiza je pokazala, da je mogoče po vsebini odgovorov glasovnice razdeliti v dve približno enaki skupini. V prvi so glasovalci, ki jim je najpomembnejše, da lahko glasujejo, ker s kuponom dobijo možnost za kakšno nagrado na koncu akcije; največ ljudi iz te kategorije je glasovalo za lahko dostopno postojanko, kar po pravilu pa so ocenjevali predvsem kakovost in ceno hrane in pijače. V drugi skupini so člani planinskih društev, ki redno hodijo v gore in cenijo pravo planinsko vzdušje, prijaznost osebja ter urejenost postojanke, čistočo okolja in poti. V drugi skupini je bilo razmeroma veliko pisem, v katerih so planinci opisali vtise in ocenili razmere, kot so jih opazili na svojih turah po gorah. Tudi vse njihove kritične pripombe so, kot je mogoče videti, dobronamerne z željo, da bi se razmere v gorah še izboljšale.

OCCENJEVANJE INŠPEKTORJEV?

Negativnih ocen postojank je bilo presenetljivo malo. Komisija ocenjuje, da občutki zadovoljstva ob uspešni turi potisnejo ob stran neprijetne trenutke. Ugotoviti pa je mogoče, da planince najbolj motijo smeti in gostilniško vzdušje, ki ga v kočah in na planinskih poteh ustvarjajo neformalne pohodniške skupine. Če že mižimo ob izrojenih sindikalnih izletih v dolinah, meni komisija, tega vsaj v gorah ne bi smeli dopustiti. Oskrbniki koč, kjer so taki pojavi pogostejši, bi lahko in bi morali več storiti za red, saj od takšnih »planincev« tako društvo kot organizacija nimata nobene koristi — razen kakšnega dinarja od zapite pijače.

Po koncu letošnje akcije, ki je bila vsaj zadnja desetletja prva taka pri nas in je že zato ne bi smeli obravnavati preveč strogo, je vendarle mogoče ugotoviti, da je še kar uspela, da bi lahko postala stalna akcija prihodnjih let in da bi jo bilo treba prihodnja leta dopolnjevati. Morda bi kazalo po zgledu CAI (italijanske planinske organizacije) pošiljati po kočah nenajavljene in neznane »inšpektorje«, ki bi strogo, vendar nepristransko ocenili stanje, na koncu pa predlagali, katere oskrbnike bi kazalo posebej nagraditi za njihovo prizadevnost, delavnost in prijaznost. Prav tako bi kazalo nekako ocenjevati tudi cene v planinskih kočah, saj »so nekatera planinska društva letos pokazala pravo nepotešenost, kar zadeva cene«, kot je bilo rečeno na oktobrski seji upravnega odbora PZS. To je za tista planinska društva in za tiste kočice slaba naložba, saj se jih bodo planinci začeli izogibati.

Prihodnje leto bo vsekakor treba glasovnice dati na isti imenovalec, tako da kočice ob »modernih« poteh in pod »modernimi« vrhovi ne bodo imele že na startu prednost pred ostalimi. Prav tako bo treba natančneje proučiti, čemu naj bi obiskovalci predvsem posevali svojo pozornost: da na primer ne bi veljalo za pozitivno točko tekmovanje narodnozabavnih ansamblov pri planinskih kočah ali bučno napovedovana planinska veselica, na kateri bi se zbrale množice hrupne publike.

Led je prebit, Planinska zveza Slovenije pa bo upoštevala vse predloge, kako naj bi akcijo uspešno nadaljevali.

Obnavljanje planinskih poti

Prihodnje leto bo komisija za pota pri Upravnem odboru Planinske zveze Slovenije obnovila nekaj pomembnih in popravil nadvse potrebnih planinskih poti. Tako bodo Savinjšani prihodnje leto obnovili Kopinškovo pot, če bodo le zbrali preostanek potrebnega denarja, kajti nekaj ga je še ostalo od letošnjega leta, material pa je tudi že plačan. Na tej poti bodo naredili 248 vrtn, delo pa bo potekalo v dveh izmenah.

Komisija za pota načrtuje tudi obnovo poti od Češke kočice na vrh Kočne, na Mlinarsko sedlo in Mali Grintovec (Špremovna pot in Kremzarjeva pot). Delo bi potekalo v dveh izmenah, če pa ne bi bilo končano prihodnje leto, ga bodo dokončali leta 1992.

PD Radovljica namerava obnoviti pot po Kriški steni in je že zbralo potreben denar.

Treba bo končati tudi obnovo Jeseniške poti v Prisojnikovo okno.